

Міністерство освіти і науки України  
Полтавська обласна державна адміністрація  
Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет  
Сумський національний аграрний університет  
Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва  
Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця  
Одеський національний економічний університет  
Миколаївський національний аграрний університет  
Полтавська державна аграрна академія  
Факультет обліку та фінансів  
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування  
Рада молодих вчених Полтавської державної аграрної академії



***VII Всеукраїнська науково-практична конференція  
молодих вчених***

***«Наукове забезпечення розвитку національної економіки:  
досягнення теорії та проблеми практики»***

***присвячена 100-річчю з часу заснування Полтавської державної  
аграрної академії***

**29 жовтня 2020 року  
м. Полтава**

**Редакційна колегія:**

**Аранчій Валентина** – кандидат економічних наук, професор, ректор Полтавської державної аграрної академії.

**Дорогань-Писаренко Людмила** – кандидат економічних наук, професор, декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень Полтавської державної аграрної академії.

**Чумак Валентина** – кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавської державної аграрної академії, професор кафедри.

**Зоря Олексій** – доктор економічних наук, доцент, заступник декана факультету обліку та фінансів з наукової роботи, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавської державної аграрної академії.

**Безкровний Олександр** – кандидат економічних наук, доцент, заступник декана факультету обліку та фінансів, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавської державної аграрної академії.

**Зоря Світлана** – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, голова Ради молодих вчених Полтавської державної аграрної академії.

*Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики : матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених присвяченої 100-річчю з часу заснування Полтавської державної аграрної академії (м. Полтава, 29 жовтня 2020 року). Полтава, 2020. 182 с.*

У збірнику надруковані матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених «Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики». Відповідальність за зміст і редакцію наукових праць несуть їх автори. Для здобувачів вищої освіти і молодих вчених закладів вищої освіти.

### **Література:**

1. Кислов Д. І. Заповіді та мудрощі фінансового планування. *Менеджмент та менеджер*. 2013. № 1. С. 42–47.
2. Лісничка О. В. Основні методи планування фінансової діяльності на підприємстві. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2014. № 4. С. 128–131.
3. Онищенко С. В. Удосконалення фінансового планування на підприємствах. *Ринок цінних паперів України*. 2013. № 3. С. 85–88.

**Валентина Чумак, к.е.н., доцент;  
Елла Шишацька, здобувач вищої освіти СВО Магістр;  
Полтавська державна аграрна академія**

### **ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ**

Світовий досвід переконує, що ознакою ефективною ринкової системи є одночасне існування і взаємодія великих, середніх та малих підприємств. Значну питому вагу в загальній структурі підприємств, країн з розвинутою ринковою економікою, займає саме малий бізнес, оскільки, мале підприємництво є найбільш динамічним елементом у цій структурі. В сучасних умовах виникає низка проблем щодо становлення та розвитку малого підприємництва, впровадження фінансового менеджменту, організації фінансово-аналітичної та організаційно-економічної роботи на підприємствах малого бізнесу.

Серед вітчизняних вчених-економістів дане питання досліджували: Ю. В. Банах, В. В. Виговська, М. І. Долішній, В. М. Мельник, Й. М. Петрович, О. М. Плищук, І. О. Плужніков, В. О. Сизоненко, В. К. Симоненко, В. І. Усик, М. В. Шехова та інші. Однак, в сучасних умовах виникає потреба в детальному аналізі проблем розвитку малого бізнесу в Україні та удосконаленні організаційної, фінансово-аналітичної роботи на малих підприємствах.

Наявність значної кількості збиткових підприємств малого бізнесу в Україні пов'язано, як правило, із надмірною багатопрофільністю суб'єктів малого підприємництва, оскільки вони не витримують конкуренції, характеризуються низькою фінансовою стабільністю та платоспроможністю. Світовий досвід доводить, що найбільшій ефективності мале підприємництво досягає при спеціалізації за конкретним видом діяльності. Спеціалізація дозволяє більш продуктивно використовувати різноманітні здібності працівників, що призводить до збільшення загального обсягу виробництва продукції. У свою чергу, збільшення обсягу виробництва веде до зростання реальних прибутків, що позитивно впливає на його фінансовий стан малого підприємства. З іншого боку, за умов використання новітніх технологій, праці висококваліфікованих робітників, вузької спеціалізації суб'єкти малого

підприємництва є серйозними конкурентами великих та середніх підприємств, що підриває їх монополістичні позиції на ринку.

У країнах з розвинутою економікою широко використовується як державна підтримка малого підприємництва, так і державні замовлення підприємницьким структурам і окремим підприємцям. Отже, держава має стимулювати розвиток малого підприємництва й забезпечувати його рівномірний розподіл за регіонами. Державне економічне регулювання малого підприємництва може здійснюватися засобами і методами бюджетної політики. Позитивним є запровадження в Україні спрощеної системи обліку та звітності для малих підприємств [1]. У нашій країні підтримка підприємництва за рахунок бюджету може здійснюватися через бюджет розвитку, який у Бюджетному кодексі України має назву «Спеціальний фонд».

З досвіду зарубіжних країн відомо, що для державної підтримки суб'єктів малого підприємництва через формування і реалізацію бюджетної політики доцільно використовувати: бюджетні кредити, прямі бюджетні дотації, державні замовлення, програмно-цільовий метод підтримки малого підприємництва, бюджетні інвестиції, податкові пільги, спрощений облік та звітність, створення спеціального фонду місцевих бюджетів на підтримку малого підприємництва, тощо.

Розвиток малого бізнесу характеризується не лише кількісною величиною, а й якісною. Сюди, зокрема, слід віднести рівень впровадження інновацій у виробничому процесі малих підприємств. Так, у країнах Євросоюзу інноваційна складова досягає 60 %, а інноваційна складова української економіки в малому бізнесі щороку скорочується і складає біля 6 % [2, с. 87]. Наведені цифри є більш ніж переконливими, і вони пояснюють причини складної ситуації, у якій опинилися суб'єкти малого підприємництва в Україні у порівнянні з розвинутими країнами світу.

Серед основних переваг, які визначають можливість участі малого бізнесу в інноваційному процесі, можна виділити наступні: спрощена система оподаткування; досконале законодавство щодо заснування та подальшої діяльності малих підприємств; раціональна організаційна структура; мобільність фінансово-господарської діяльності; впровадження новітніх технологій, можливість швидкого втілення передових ідей та створення нових зразків продукції; вузька спеціалізація наукових розробок, тощо.

Отже, говорячи про сучасний стан та перспективи розвитку сектору малого бізнесу в Україні, слід пам'ятати про наявність великої кількості проблем. Їх вирішення є необхідною умовою економічного розвитку нашої держави, оскільки малий бізнес відіграє важливу роль в економічному житті, що легко прослідкувати на прикладі багатьох розвинутих країн. Малі підприємства володіють значним потенціалом розвитку, використання якого дозволить не тільки підняти рівень життя населення, а й розв'язати низку інших соціально-економічних проблем, тому розвиток даного сектору підприємництва має бути домінуючим у найближчий час. В умовах сьогодення якомога швидше слід подбати про удосконалення законодавчої бази, що стосується діяльності

суб'єктів малого підприємництва, особливо щодо їх державної підтримки, стимулювання розвитку та спрощення оподаткування.

#### **Література:**

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» № 39 від 25 лютого 2000 року. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.

2. Шехова М. В. Малое предпринимательство и региональное развитие. *Регіональна економіка*. 2011. № 3. С. 86–97.

**Владислав Чухліб, аспірант кафедри підприємництва і права  
Полтавська державна аграрна академія**

### **МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ НА ПІДПРИЄМСТВІ**

На сучасному етапі розвитку національної економіки України однією з найважливішою складовою підприємства є персонал - невичерпний резерв підвищення господарсько-фінансової діяльності будь-якого підприємства.

Персонал – це особовий склад підприємства, організації, або частина цього складу, яка є групою за професійними чи іншими ознаками [3, с. 15]. Це поняття застосовується, в основному, при плануванні та здійсненні практичних заходів щодо покращення якісних характеристик працівників підприємств (в меншій мірі) при проведенні наукових досліджень.

Управління – обов'язковий елемент соціальної форми діяльності людей, а також технічних і технологічних систем. Тобто воно здійснюється там, де необхідно відповідно впливати на об'єкт або систему з метою упорядкування чи переведення її з одного стану в інший. Управління здійснюється у вигляді функціонування самокерованої системи за замкненим циклом у зв'язку з присутністю в ній прямих (від керуючої системи до керованої) і зворотних (від керованої до керуючої) зв'язків [2, с. 9].

Такі зв'язки виявляють себе у тому, що будь-яке рішення керуючої підсистеми призводить до певного ефекту, який, у свою чергу, здійснює на неї зворотний вплив. У результаті остання завжди має інформацію не лише щодо компонентів системи, а й ефективності цих дій, що є об'єктивною потребою їхнього відповідного корегування і збереження в такий спосіб динамічної рівноваги системи, її оптимального функціонування [1, с. 50].

Управління персоналом на рівні підприємства має бути процесом безперервним, включаючи в себе основні етапи кадрового менеджменту: планування, добір, відбір, професійну підготовку, оцінку та навчання кадрів, які здійснюються з метою їх раціонального використання, підвищення ефективності та покращення якості життя [2, с. 28].

Кожне підприємство складається з управляючої системи і системи, якою управляють. Управляюча система (суб'єкт управління) – це сукупність органів

## З М І С Т

<i>Вікторія Антипенко, здобувач вищої освіти СВО Магістр Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара ОЦІНКА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА НА ПІДСТАВІ ПРИЙОМУ «РОЗРАХУНОК КОЕФІЦІЄНТА КАПІТАЛІЗАЦІЇ» .....</i>	<i>3</i>
<i>Конон Багрій, к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Чернівецький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету ВПЛИВ АВТОМАТИЗАЦІЇ ОБЛІКОВИХ ПРОЦЕСІВ НА ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ НА ПІДПРИЄМСТВАХ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ .....</i>	<i>5</i>
<i>Леся Барабаш, к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Уманський національний університет садівництва НАПРЯМИ ОПТИМІЗАЦІЇ ЕКОЛОГІЧНОГО ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ.</i>	<i>7</i>
<i>Вікторія Бардакова, здобувач вищої освіти СВО Магістр; Тетяна Лашко, здобувач вищої освіти СВО Бакалавр Полтавська державна аграрна академія СУЧАСНА ПРАКТИКА ТА ПРАГМАТИКА НОРМУВАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОЇ СФЕРИ .....</i>	<i>9</i>
<i>Олександр Безкровний, к.е.н., доцент; Богдана Одновол, здобувач вищої освіти СВО Магістр; Тетяна Лашко, здобувач вищої освіти СВО Бакалавр Полтавська державна аграрна академія РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ СТАВОК ПРИБУТКОВОГО ОПОДАТКУВАННЯ ГРОМАДЯН .....</i>	<i>11</i>
<i>Світлана Безпалько, здобувач вищої освіти СВО Магістр; Алла Рудич, к.е.н., доцент Полтавська державна аграрна академія ОСОБЛИВОСТІ ФАКТОРНОГО АНАЛІЗУ ПОКАЗНИКІВ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА .....</i>	<i>14</i>
<i>Ірина Борисова, к.е.н., доцент Полтавська державна аграрна академія МЕТОДИ ФІНАНСОВОЇ НАУКИ.....</i>	<i>16</i>

Андрій Циб, здобувач вищої освіти СВО Бакалавр;  
Світлана Зоря, к.е.н., доцент  
Полтавська державна аграрна академія  
ОБОВ'ЯЗКОВЕ СТРАХУВАННЯ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОЇ  
ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ВЛАСНИКІВ  
ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ (ОСЦПВ)..... 149

Андрій Циб, здобувач вищої освіти СВО Бакалавр;  
Валентина Чумак, к.е.н., доцент  
Полтавська державна аграрна академія  
ЛІЗИНГ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ..... 151

Валентина Чумак, к.е.н., доцент;  
Наталія Стадник, здобувач вищої освіти СВО Магістр;  
Полтавська державна аграрна академія  
МЕТОДИ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ..... 153

Валентина Чумак, к.е.н., доцент;  
Елла Шишацька, здобувач вищої освіти СВО Магістр;  
Полтавська державна аграрна академія  
ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ ..... 155

Владислав Чухліб, аспірант кафедри підприємництва і права  
Полтавська державна аграрна академія  
МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ НА ПІДПРИЄМСТВІ..... 157

Аліна Яременко, здобувач вищої освіти СВО Бакалавр;  
Яна Дроботя, к.е.н., доцент  
Полтавська державна аграрна академія  
ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД НЕТРАДИЦІЙНОГО КРЕДИТУВАННЯ..... 159

Аліна Яременко, здобувач вищої освіти СВО Бакалавр;  
Людмила Бражник, к.е.н., доцент  
Полтавська державна аграрна академія  
ДО ПИТАННЯ ОЦІНКИ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ СУБ'ЄКТА  
ПІДПРИЄМНИЦТВА ..... 161

Аліна Яременко, здобувач вищої освіти СВО Бакалавр;  
Юрій Тютюнник, к.е.н., доцент  
Полтавська державна аграрна академія  
ОЦІНКА ЛІКВІДНОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА..... 163